

Patērētāju tiesību aizsardzības centrs

Brīvības iela 55, Rīga, LV-1010, tālr. 67388624, fakss 67388634, e-pasts ptac@ptac.gov.lv, www.ptac.gov.lv

Rīgā

06.04.2018. Nr. 3.3.-3/2854

Pēc pievienotā saraksta

Par PTAC Vadlīniju 8.punkta atcelšanu

2011.gada 1.janvārī stājās spēkā Patērētāju tiesību aizsardzības likuma (turpmāk – PTAL) 8.panta 4.¹ un 4.² un 4.⁴ daļas, kurās ir ietvertas patērētāja spējas atmaksāt kredītu vērtēšanas pamatnostādnes, paredzot vispārīgus pienākumus kreditoriem pirms patērētāja kreditēšanas līguma noslēgšanas izvērtēt patērētāja spēju atmaksāt kredītu. Prasības PTAL tika ietvertas, pamatojoties uz Eiropas Parlamenta un Padomes 2008.gada 23.aprīļa direktīvu [2008/48/EK](#) par patēriņa kredītlīgumiem un ar ko atceļ direktīvu [87/102/EEK](#) (turpmāk – Direktīva).

2013.gada 16.augustā PTAC pēc diskusijām ar nozari apstiprināja vadlīnijas komersantiem „Vadlīnijas par patērētāju spējas atmaksāt kredītu novērtēšanu kredītu devējiem, kas neatbilst kredītiestādes statusam”, (turpmāk – Vadlīnijas), kuru mērķis ir noteikt pamatprincipus maksātspējas izvērtēšanas procedūrai, norādīt ieteicamo informācijas apjomu un saturu, kuru kredīta devējam ir nepieciešams saņemt no patērētāja vai iegūt pašam (atkarībā no kredīta veida), kā arī sniegt priekšlikumus un ierosinājumus darbībām, kuras kredīta devējam būtu nepieciešams veikt, lai pienācīgi izvērtētu patērētāja spēju atmaksāt saņemto kredītu pirms katra jauna kreditēšanas līguma noslēgšanas, līguma pārjaunojuma vai esošajā līgumā noteiktās kredīta summas būtiskas palielināšanas. PTAC Vadlīnijas nav oficiāla tiesību normu interpretācija, bet ir PTAC kā uzraudzības iestādes viedoklis par norādīto tiesību normu piemērošanu.

Direktīvas 8.panta 1.punkts nosaka: *“Dalībvalstis nodrošina, ka pirms kredītlīguma noslēgšanas kreditors novērtē patērētāja kredītspēju, pamatojoties uz pietiekamu informāciju, kas attiecīgā gadījumā iegūta no patērētāja, un, ja nepieciešams, uz ziņām, kas iegūtas no attiecīgās datubāzes. Dalībvalstis, kurās tiesību akti paredz, ka kreditori novērtē patērētāju kredītspēju, pamatojoties uz ziņām, kas iegūtas no attiecīgās datubāzes, var saglabāt šo prasību.”*

PTAC, pārskatot Eiropas Savienības tiesas (turpmāk – EST) praksi, ir konstatējis, ka EST 2014.gada 18.decembra spriedumā lietā [Nr.449/13 CA Consumer Finance SA](#) (turpmāk – Spriedums) ir nospriedusi: *“Direktīvas 2008/48 8. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka, pirmkārt, tas nav pretrunā tam, ka patērētāja kredītspējas novērtējums tiek veikts, pamatojoties vienīgi uz šī patērētāja sniegto informāciju, ar nosacījumu, ka šī informācija ir pietiekama un ka šī patērētāja sniegtajiem vienkāršajiem paziņojumiem tiek pievienoti apstiprinoši dokumenti, un, otrkārt, tas nenosaka kreditoram pienākumu veikt sistemātiskas patērētāja sniegtās informācijas pārbaudes”* (sk. Sprieduma rezolutīvās daļas 2.punktu).

Nemot vērā, ka saskaņā Direktīvas 2.panta 2.punkta c apakšpunktu Direktīvas prasības obligāti attiecināmas uz kredītiem no 200 EUR līdz 75'000 EUR (pārējiem kredītiem prasības

var noteikt nacionālā līmenī), un to, ka Vadlīniju 8.punkta 1.teikums: “*Kredītiem līdz 300 Ls (~427 Euro), kredītiem ar atmaksas termiņu līdz 1 gadam un ikmēneša maksājumu līdz 50 Ls (~71 Euro) kredīta devējs var paļauties tikai uz patērētāja sniegtajām ziņām*” ir pretrunā ar EST Spriedumā izdarīto secinājumu, **PTAC, ievērojot EST Sprieduma vispārsaistošo spēku, paziņo, ka atceļ Vadlīniju 8.punktu (t.sk. Vadlīniju 18.punktā ietverto atsauci uz 8.punktu) ar šīs vēstules sastādīšanas datumu.**

Vienlaikus PTAC atgādina, ka PTAL noteiktās prasības nav grozītas un aicina ievērot EST Spriedumā pausto Direktīvas interpretāciju, nepieciešamības gadījumā pārstrādājot iekšējās kārtības un procedūras, un nodrošinot savas komercdarbības atbilstību normatīvajos aktos noteiktajām prasībām.

Atsevišķi informējam, ka par prezentācijas sanāksmi saistībā ar PTAC izstrādātajām Vadlīnijām par nokavējuma procentu un līgumsoda piemērošanu ar patērētājiem noslēgtajos līgumos un Vadlīnijām par patērētāja spēju atmaksāt kredītu novērtēšanu jauno redakciju PTAC informēs atsevišķi.

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.

Ar cieņu,

direktore

B.Vītoliņa